

TUEN STRATEGIA

-KAIKILLE YHTEINEN KOULU-

Tehtävänänto

Kasvatus- ja opetuslautakunta päätti 25.4.2022 § 62, että laaditaan koko kaupungin kattava erityisopetusstrategia ja toimeenpanosuunnitelma, jossa otetaan huomioon niin kansalliset kuin paikalliset tavoitteet inklusion ja integraation lisäämisestä ja resurssien tehokkaasta ja tarkoituksenmukaisesta käytöstä. Samassa yhteydessä otetaan huomioon rakentuvat alueelliset koulut (Linnakaupunki, Lyseo ja Karhunaukio) sekä nyt väistötiloissa oleva Luolavuoren koulu, joihin voidaan tehdä tilaratkaisuja, jotka tukevat toimeenpanoa. Erityisopetusstrategiasta ja sen toimeenpanosuunnitelmasta osallistetaan laajasti kuntalaisia ja asiantuntijoita sekä tehdään lapsivaikutusten arviointi, jotta lasten asema tulee myös huomioitua.

Käsitteet

- **Inklusio:** oikeus opiskella ensisijaisesti omassa lähikoulussaan, jossa ympäristöä ja rakenteita muokataan kaikille sopivammaksi, eikä korosteta yksilön ongelmaa. Tuen tarpeet tunnistetaan, ymmärretään ja pyritään tarjoamaan tukea mahdollisimman varhaisessa vaiheessa oppilaan omassa kouluympäristössä. Inklusio tarkoittaa joustavia ja tarpeen mukaisia ryhmittelyjä, jolloin oppilaiden tuki suunnitellaan oppilaiden tuen tarpeet huomioon ottaen. Inklusiivisessa koulussa on mahdollista opiskella myös pienemissä ryhmissä tai pienluokissa. (Hienonen ja Honkala, 2022.)
- **Integraatio:** Integraatiossa erityisen tuen oppilas opiskelee joitakin oppiaineita yleisopetuksen ryhmässä tai vastavuoroisesti yleisopetuksen ryhmän oppilas voi opiskella joitakin oppiaineita erityisopetuksen ryhmässä.
- **Joustavat opetusjärjestelyt:** opetukseen liittyvät työ- ja toimintatavat, joissa otetaan huomioon oppilaan yksilölliset oppimis- ja kehitystarpeet.

Käsitteet jatkuu

- **Yhteisopettajuus:** Opettajat yhdessä suunnittelevat ja toteuttavat opetusta sekä arvioivat oppimista.
- **Samanaikaisopettajuus:** Kahden tai useamman opettajan oppilasryhmälle antamaa opetusta.
- **Lähikoulu:** on opetuksen järjestäjän osoittama lapsen oman alueen koulu. Usein koulu on oppilaan asuinpaikkaa lähin koulu, mutta näin ei ole aina.
- **Lähikouluperiaate:** Lähikouluperiaate tarkoittaa sitä, että oppilas voi käydä lähikouluun eli sitä koulua, jonka oppilaaksi hän asuinpaikkansa perusteella kuuluu. Lähikouluperiaatteen mukaisesti myös oppimisessaan ja kehityksessään tukea tarvitsevan ja/tai erityisentuenpäättöksen saaneen oppilaan opetusta järjestettäessä selvitetään aina ensin lähikoulun mahdollisuudet oppilaan opettamiseen.

Käsitteet jatkuu

- **Yleinen tuki:** on ensimmäinen keino vastata oppilaan tuen tarpeeseen. Tarkoittaa yksittäisiä pedagogisia ratkaisuja sekä ohjaus- ja tukitoimia mahdollisimman varhaisessa vaiheessa osana koulun arkea, eikä tuen aloittaminen edellytä erityisiä tutkimuksia tai päätöksiä. Yleisen tuen antaminen kuuluu jokaisen opettajan tehtävään ja ensimmäiset tukikeinot ovat eriyttäminen ja tukiopetus.
- **Tehostettu tuki:** on oppimisen tai koulunkäynnin vahvempaa säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja, on pedagogiseen arvioon ja oppimissuunnitelmaan perustuvaa tehostettua tukea. Tehostettua tukea annetaan, kun yleinen tuki ei riitä. Sitä annetaan muun opetuksen yhteydessä joustavin opetusjärjestelyin ja niin kauan, kun oppilas sitä tarvitsee.
- **Erityinen tuki:** Erityisessä tuessa on käytettävissä kaikki tuen keinot, aiempien portaiden lisäksi myös koko aikainen erityisopetus ja yksilöllistäminen. Erityistä tukea annetaan oppilaalle ensisijaisesti muun opetuksen yhteydessä monipuolisin tukitoimin. Opetus voidaan järjestää oppilaan etu ja tarpeet huomioiden myös erityisopetuksen pienryhmissä joustavasti ryhmitellen tai jaksoittain.

Oppimisen tuen suunnitelma 2018

- **Joustavat opetusjärjestelyt:**

- Rehtorit huomioivat työjärjestyksiä suunnitellessaan samanaikais- ja yhteisopettajuuden sekä muut joustavat opetusjärjestelyt.
- Laaja-alaisen erityisopettajan resurssia tehostetaan siten, että yhteissuunnittelu on mahdollista.
- Laaja-alaisia erityisopettajia 1/ 200 oppilasta.
- Pienluokilla opiskelevalla oppilaalla yhteys yleisopetuksen ryhmään.

- **Toimiva kolmiportainen tuki:**

- Pedagogisten asiakirjojen asianmukainen täyttö.
- Opettajia koulutetaan tukimuotoihin ja erilaisuuden kohtaamiseen.
- Koulusuunnittelussa huomioidaan esteettömyys.

- **Erityisopetuksen palvelurakenne:**

- Inklusiivisuuden periaate on huomioitava koulupolun alusta saakka.
- Keskitetyn palvelun luokkien konsultoiva rooli.
- Kouluja kannustetaan resurssien uudelleen suuntaamiseen (esim. kahden koulun yhteistyö)

Oppimisen tuen suunnitelma 2018 jatkuu

→ Näiden pohjalta jätettiin pohdittavaksi:

- Laaja-alaisten erityisopettajien lisääminen suunnitellusti lähikouluihin.
- Alueellisten pienluokkien kehittäminen alueellisesti (1 luokka/luokka-aste)
- Konsultoinnin korostaminen ja monimuotoinen käyttäminen.
- Nivelvaiheiden kehittäminen

Vuoden 2018 raportin linjaukset hyväksyttiin lautakunnassa.

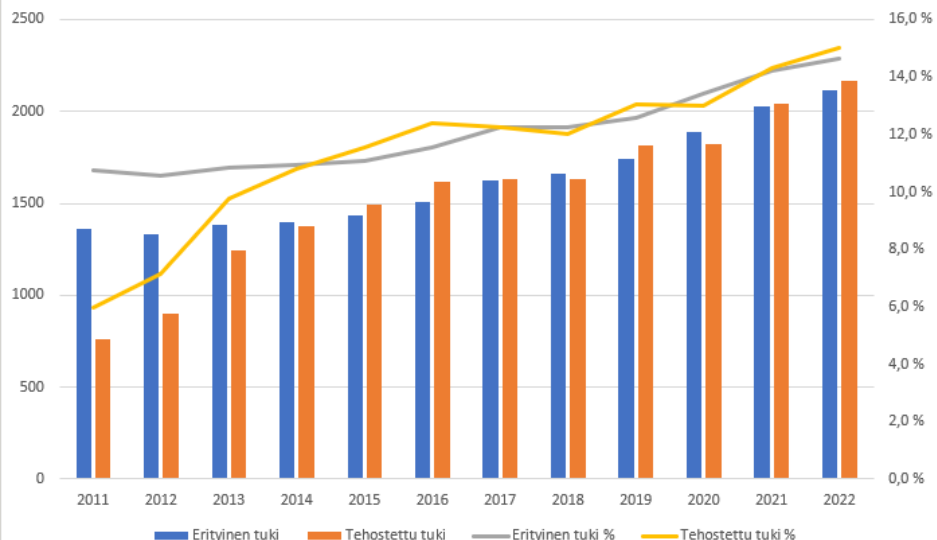
Oikeus oppia -hankkeen linjaukset 11/2022

1. Selkiytetään inklusion käsitettä ja toimeenpanoa
2. Vahvistetaan varhaista tukea ja ennaltaehkäiseviä pedagogisia käytäntöjä.
3. Vahvistetaan monialaisen yhteistyön rakenteita.
4. Täsmennetään vaativaan monialaiseen tukeen liittyvää kokonaisuutta ja monialaisen yhteistyön toteutumisen edellytyksiä.
5. Vahvistetaan lapsen ja oppilaan tuen saantia ja varmistetaan sen jatkuvuus siirtymissä.
6. Vahvistetaan tukeen liittyvää osaamista ja tuen vaikuttavuutta.
7. Vahvistetaan tuen ja inklusion johtamista.

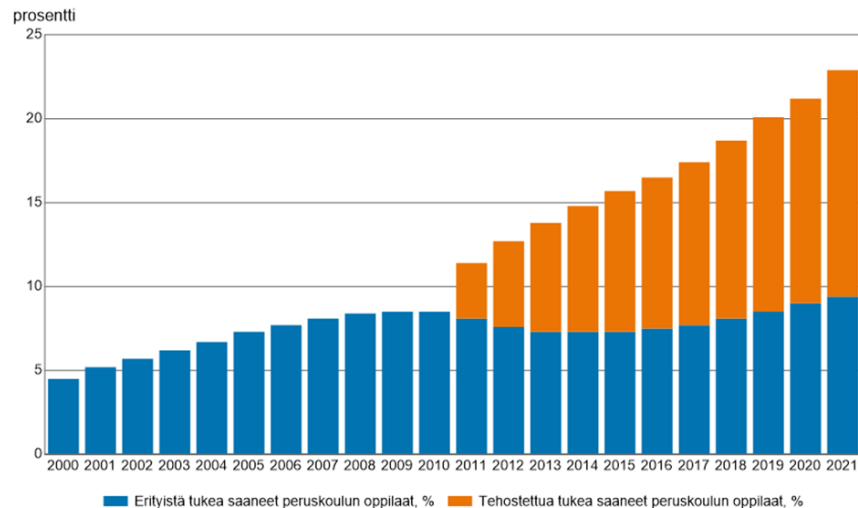

Tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden määrien kehitys Turussa ja valtakunnallisesti

Eriytynen ja tehostettu tuki Turussa

Tehostettua ja erityistä tukea saaneiden peruskoululaisten osuus kaikista peruskoululaisista 2000-2021

Lähde: Tilastokeskus, oppimisen tuki

Tuen strategia 2022

- Tuen strategiaa valmisteltaessa **osallistettiin** laajasti henkilöstöä ja sidosryhmiä: rehtoreita, opettajia, Turun opettajien ammattiyhdistystä, Turun vammaisneuvostoa, erityislasten vanhempia, Turun alueellista vanhempainyhdistys Turvary ry:tä, Nuorisovaltuustoa sekä Lasten parlamenttia.
- **Kuulemisista ja kyselyistä nousi esille** tilaresurssien riittävyys, sillä monet koulut toimivat tällä hetkellä tilakapasiteettinsa äärirajoilla. Lisäksi tilojen esteettömyys, etenkin aistiesteettömyys nousi esille. Pienluokkien hajauttaminen koettiin tarpeelliseksi, jolloin esimerkiksi joustavat opetusjärjestelyt sekä integraatio yleisopetuksen luokkien ja pienluokkien välillä olisi helpompaa. Keskitettyjen pienluokkien tarve jatkossakin tuotiin esille ja niiden konsultoiva rooli. Lisäksi opettajat kaipaivat käytännön vinkkejä ja koulutusta tuen järjestämiseen lähikoulussa ja yleisopetuksen luokassa. Myös sosiaalisen ympäristön tärkeys ja siirtotilanteiden joustavuus nousi esille sidosryhmien kannanotoissa.
- **Uudet koulurakennukset:** Uusia koulurakennuksia rakennettaessa sekä vanhoja laajasti peruskorjattaessa, tulee ottaa huomioon lähikouluperiaatteen ja inklusion lisäämisen vaatimukset.

Toimenpide-ehdotukset

- Pienluokkatiloja ja joustavia opetusjärjestelyjä tukevia tiloja suunnitellaan uusiin rakennuksiin ja saneerauskohteisiin, joissa huomioidaan alueelliset tuen tarpeet sekä esteettömyys (myös aistiesteettömyys).
- Asetetaan tavoitteeksi 200 oppilasta/laaja-alainen erityisopettaja
- Yhteisopettajuuden ja joustavien opetusjärjestelyiden lisääminen
- Koulutusta inklusion johtamisesta/hallinnosta
- Opettajille koulutusta pedagogisista asiakirjoista, erityisen tuen oppilaiden tukemisesta sekä erilaisuuden kohtaamisesta
- On pidettävä huolta keskitetyn palvelun luokkien konsultoivan roolin vahvistamisesta.
- Käyttötymisen ongelmien ennaltaehkäisyyn kehitetyn ProKoulu-toiminnan laajentaminen edelleen tukemaan kouluarjen yhteisiä käytänteitä

Toimenpide-ehdotukset jatkuu

- Alueellisten pienluokkien kehittäminen eri kaupunginosissa
- Oppilassijoittelussa kiinnitetään erityishuomiota siihen, voisiko oppilas integroitua vahvemmin yleisopetuksen luokkiin tai voisiko opiskelu jatkua omassa lähikoulussa.
- Koulupolun tekeminen mahdollisimman ennakoitavaksi vahvistamalla alueellisia palveluja.
- Keskitetyn palvelun koulujen yhdistäminen yleisopetuksen kouluihin, jolloin integrointi yleisopetuksen luokkien ja pienluokkien välillä helpottuu ja rakenteita on mahdollista kehittää yhden kaikille yhteisen koulun kannalta. Näistä esimerkkeinä Hannunniitun koulu sekä Luolavuoren koulu.

Kiitos!